

Latvijas tiesību institūts

Par Latviju - demokrātisku taisnības un tiesību valsti!

<http://www.lti.lv>

Latvijas tiesību institūts
Preses paziņojums Nr.1/13
Rīga, 2013.gada 17.aprīlis

Latvijas tiesību institūts aicina Saeimu bez svarīgiem iemesliem un plašākas juristu saimes diskusijas neizslēgt vārdu „Senāts” no Latvijas augstākās tiesu instances nosaukuma

Šobrīd Saeimā tiek izskatīti grozījumi likumā „Par tiesu varu”, kas paredz reformēt Augstākās tiesas struktūru, paredzot Augstākās tiesas Senāta un tā Administratīvo lietu, Civillietu un Krimināllietu departamentu vietā izveidot analogus trīs Augstākās tiesas departamentus, tādējādi izslēdzot no Latvijas augstākās tiesu instances nosaukuma vārdu „Senāts”. Saistībā ar to biedrība „Latvijas tiesību institūts” ir vērsusies Saeimas Juridiskajā komisijā un tās Tiesu politikas apakškomisijā ar memorandu par Latvijas augstākās tiesu instances nosaukuma vēsturi, aicinot Saeimu bez svarīgiem iemesliem un plašākas juristu saimes diskusijas neizslēgt vārdu „Senāts” no Latvijas augstākās tiesu instances nosaukuma.

Memorandā Latvijas tiesību institūts ieskicējis Latvijas augstākās tiesu instances nosaukuma vēsturi – no Krievijas impērijas Valdošā Senāta, kas bija augstākā kasācijas tiesa Latvijas teritorijai pirms Latvijas Republikas nodibināšanas, un 1918.gadā nodibinātā Latvijas Senāta - pirmsokupācijas perioda Latvijas augstākās tiesas, līdz mūsdienām - 1995.gadā Latvijas Republikas Augstākās tiesas ietvaros atjaunotajam Senātam. Memorandā atzīmēti arī laika gaitā izskanējušie ierosinājumi grozīt Senāta nosaukumu, tostarp pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados izteiktais, bet atbalstu neguvušais ierosinājums pēc Igaunijas parauga pārdēvēt Senātu par „Valsts tiesu”. Tāpat memorandā ietverti arī 1938.gadā aizsāktās, bet nerealizētās tiesu iekārtas reformas ietvaros tā laika vadošo Latvijas tieslietu sistēmas darbinieku izteiktie viedokļi Latvijas tiesu nosaukumu maiņas jautājumā.

Atsaucoties uz likuma „Par tiesu varu” izstrādāšanas darba grupas priekšsēdētāju un pirmo Augstākās tiesas priekšsēdētāju Gvido Zemrībo, institūts norāda, ka atjaunotajā Latvijā likuma „Par tiesu varu” autori savulaik nolēma atjaunot „Senāta” nosaukumu Latvijas augstākajai tiesu instancei, apvienojot to ar „Augstākās tiesas” nosaukumu un nosakot Senātu par Augstākās tiesas sastāvdaļu. Tādējādi gan tika respektēta sirmā tradīcija Latvijas augstāko tiesu instanci saukt par Senātu, gan nodrošināts, ka Latvijas augstākās tiesu instances nosaukumā tiek ietverti vārdi „Augstākā tiesa”, kas arī citās valstīs plaši lietoti augstākās tiesu instances nosaukumos un tādēļ plašākai publikai tie ir labāk saprotami.

Institūts secina, ka tā kā vārds „Senāts” ir bijis Latvijas augstākās tiesu instances nosaukumā gandrīz visu Latvijas Republikas pastāvēšanas laiku kopš 1918.gada, kā arī ilgi pirms tam Krievijas impērijas Valdošais Senāts, kas atradās Sanktpēterburgā, bija augstākā kasācijas tiesa tagadējai Latvijas teritorijai, un mūsdienās sabiedrība pie Senāta nosaukuma ir pieradusi, ierosinājumam izslēgt no augstākās tiesu instances nosaukuma vārdu „Senāts” būtu jābūt pamatotam ar svarīgiem iemesliem, kas būtu pamatīgi izvērtējami, plaši iesaistot arī Latvijas juristu saimi.

Par Latvijas tiesību institūtu

Biedrība „Latvijas tiesību institūts” ir neatkarīga, nepolitiska, nevalstiska bezpeļņas apvienība, kurā apvienojušās personas ar kopīgām interesēm par Latvijas tiesībām un to attīstību. Institūts vienmēr un visur darbojas neatkarīgi un stāv ārpus politisko partiju vēstās politikas. Institūta misija ir veicināt Latvijas Republikas kā demokrātiskas taisnības un tiesību valsts tālāku atjaunošanu, nostiprināšanu un attīstību.

Viens no institūta šobrīd īstenotajiem projektiem ir informatīvas vietnes par Latvijas Senātu izveidošana internetā, kur būtu atrodama informācija Latvijas Senātu, kas līdz Latvijas Republikas okupācijai 1940. gadā bija Latvijas augstākā tiesu instance. Paredzēts, ka tur būs publicēti arī Latvijas Senāta spriedumi. Atbalstu projektam sniedz arī Augstākā tiesa.

Informāciju sagatavoja:

Zvērināts advokāts Edijs Poga LL.M., Latvijas tiesību institūta direktors

E-pasts: edijs.poga@lti.lv, tālrunis: +371 28307771

Latvijas tiesību institūta sekretariāts: Brīvības iela 58 (4.stāvs), Rīga, LV-1011, Latvija